

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**ЗАКЛЮЧЕНИЕ ОТНОСНО НАУЧНО СТАНОВИЩЕ ОТ ОЦЕНКА НА РИСКА ЗА ПЧЕЛИТЕ
ОТ АКТИВНОТО ВЕЩЕСТВО ФИПРОНИЛ.¹**

**CONCLUSION ON THE PEER REVIEW OF THE PESTICIDE RISK ASSESSMENT
FOR BEES FOR THE ACTIVE SUBSTANCE FIPRONIL.¹**

EFSA Journal 2013;11(5):3158

РЕЗЮМЕ

Фипронил е активно вещество, включено в приложение I към Директива 91/414/ЕИО относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и е считано за одобрено съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита. Специфичните разпоредби на одобрение на фипронил са изменени с Директива 2010/21/ЕС по отношение на специалните разпоредби относно клотианидин, тиаметоксам, фипронил и имидаклоприд, която промени разрешителното за употреба на фипронил, единствено, като продукт за третиране на семена и при условие, че третирането на семената се извършва с професионални съоръжения, като трябва да се прилагат най-добрите налични техники, с цел да се гарантира, че освобождаването на прах по време на прилагането, съхранението и транспортирането да бъде сведена до минимум.

Заключенията в този доклад са извършени на база оценката на съществуващите данни, подадени за одобрение на активното вещество фипронил на ниво ЕС, както и данните за одобрението на продукти за растителна защита, съдържащи фипронил. Идентифицирани са някои доказателства за съществуващ риск за медоносните пчели от експозиция на прахови частици отделени при сеитбата на семена, консумация на нектар и полен от третирани семена и от експозиция на „гутационна течност“ при ободрените употреби на фипронил. И все пак наличната информация от данните не е достатъчна за да се направи цялостна оценка на риска и на този етап не може да бъде финализирана за други опрашители освен за медоносните пчели.

Заключения относно риска за пчелите от експозиция на прах от третирани семена:

При семената от царевица е идентифициран висок остър риск в първостепенната оценка на риска, където са използвани стойности за оценка, предложени в проекта на "Ръководство за решаване на продукти за растителна защита за третиране на семена, SANCO/10553/2012".

Трябва да се отбележи обаче, че оценките, представени по-горе, са консервативни оценки и се съсредоточават върху относително тясна ивица по посока на вятъра в края на третираната област. На практика, тази оценка показва, че медоносните пчелите или други опрашители, срещащи се в тази лента са с висок риск (напр. чрез пряк контакт с прах) и могат да бъдат в състояние да пренесат значителни остатъци обратно към кошера.

¹Пълния текст на становището може да бъде намерен на: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/3158.pdf>

Пчелите, находящи се извън тази лента или движещи се по посока на вятъра по време на сеитбата ще бъдат значително по-малко изложени на риск.

Също така, рискът от експозиция на прах зависи и от някои фактори на ландшафта, като появата и разпространението на атрактивни за пчелите растения или използването на специална техника за сеитба. С наличната информация не е възможно да се извърши оценка на риска за пчелните колонии и затова оценката не е финализирана.

Заключение относно риска от остатъци в нектар и цветен прашец:

Заключението от наличните данни показва нисък риск за всички употреби при зеленчукови семена, когато тези култури не са атрактивни за пчелите. Следва да се отбележи, че това заключение не е валидно, ако тези култури се отглеждат за семепроизводство, като за тях съществува по-висок риск. Фипронил е разрешен за употреба при слънчоглед и царевица, които са атрактивни култури за пчелите, поради това първоначалните оценки на риска са извършени за тези култури и се базират на консумацията на нектар и или пчелен прашец от възрастните пчели. Първичната оценка на риска за въздействия върху пчелите, показва висок риск при експозицията от нектар и цветен прашец. Въпреки това е важно да се отбележи, че оценката на риска се основава на крайна точка, получена след прилагане на еднократна доза. Поради повишената чувствителност на пчелите към фипронил са необходими по-задълбочени анализи при многократна експозиция от нектар и полен.

Заключение относно риска чрез експозиция на гутационна течност:

Експозицията на медоносните пчели чрез гутационна течност все още не е напълно изяснена, но все пак, има доказателства, че при определени условия, пчелите могат да задоволяват нуждите си от вода именно от гутационната течност. Изследванията показват, че количеството на остатъците от фипронил в гутационната течност при царевични растения, са на нива, които биха могли да представляват малък риск за медоносните пчели.

Въпреки това, скринингът не счита действителното потребление на вода от пчелите и има несигурност дали действително има високо поглъщане на остатъци от фипронил и негови метаболити от гутационна течност. Налични и оценени са данни за царевица и слънчоглед, които сочат, че медоносните пчели рядко използват гутационна течност:

- **Царевица:** Наличните данни не предполагат висок риск за пчелите от експозицията на гутационна течност за условията на изследването. Въпреки това са отбелязани някои недостатъци с наличните данни, както и несигурна екстраполация при различни условия на околната среда;
- **Слънчоглед:** Отбелязани са някои недостатъци с наличните данни за слънчогледа. Освен това, както и при царевицата, екстраполацията при други условия на околната среда са несигурни. Потенциален ефект върху пчелното пило се наблюдава при част от наличните данни и поради това не може да се изключи риск за него. Въпреки това, поради изразените опасения по отношение на качеството на изследването за потенциалния ефект върху пчелното пило, не може за се направи категорично заключение.

Използван източник: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3158.htm>

Изготвил: Антон Величков

Дата: 12.06.2013г.